

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

I efteråret 1969 anmodede Ministeriet for Grønland Det grønlandske Lovudvalg om:

1) At udarbejde udkast til en almindelig fredningslov for Grønland. Fredningsloven bør affattes således, at den dækker områderne for såvel natur- som bygnings- og fortidsmindefredning. Det bør tilstræbes, at de for lovens administration nødvendige konsultative og besluttede organer sammensættes således, at der ved modifikationer og forenklinger i forhold til de tilsvarende organer i den danske fredningslovgivning tages skyldig hensyn til de særlige grønlandske forhold.

Loven bør endvidere afgive hjemmel for totalfredning af større samlede landområder i Grønland, der herefter udlægges som nationalparker.

2) At overveje, om naturfredningsloven skal indeholde særskilt hjemmel for tilvejebringelse af foranstaltninger til bekæmpelse af forurening i lighed med den lovgivning, der i øjeblikket er under forberedelse i Danmark.

3) At overveje muligheden for tilvejebringelse af fornøden hjemmel i fredningsloven til gennemførelse af lokale fredninger med botanisk begrundet indhold sigtende til at bevare den grønlandske flora.

4) At tilvejebringe bestemmelser inden for området for fortidsmindefredning sigtende til bevarelse af historiske dokumenter og værdeberetninger, værder og mindesmærker, og som ligeledes afgiver hjemmel for håndhævelse af afleveringspligt for „danefæ“.

5) At overveje, hvorvidt der i fredningsloven skal indføres bestemmelser, hvorefter der i forbindelse med såvel bygnings- som naturfredning kan ydes erstatninger.

Ved en senere tilføjelse til kommissoriet blev lovudvalget anmodet om tillige at tage spørgsmål om hjemmel til fredning af dyrearter op til overvejelse. Yderligere opnåedes der mellem ministeriet og lovudvalget enighed om at henskyde spørgsmålet om gennemførelse af mere omfattende forureningsbestemmelser til senere behandling.

Efter at lovudvalget under møder med en række danske videnskabsmænd havde modtaget vejledning om behovet for fredning i Grønland inden for områderne arkæologi, historie, mineralogi, botanik og zoologi, fremsendte udvalget i december måned 1970 til Ministeriet for Grønland udkast til den ønskede fredningslov.

Retstilstanden i Grønland på det område, som en

almindelig fredningslov efter de af ministeriet givne retningslinier skulle omfatte, frembyder et broget billede af en række konkret formulerede bestemmelser i lokale vedtægter og ministerielle bekendtgørelser, omfattende naturfredning og fortidsmindefredning, mens der hidtil ikke har været bestemmelser om bygningsfredning. Spørgsmålet om jagt og dyrefredning har tidligere været reguleret fortrinsvis ved landsrådsvedtægter. Ved lov nr. 413 af 13. juni 1973 om erhvervsmæssigt fiskeri, fangst og jagt er der i § 4 givet hjemmel til, at ministeren kan fastsætte regler om fredning af visse dyre- og fiskearter. Det må antages, at denne hjemmel, der også åbner mulighed for oprettelse af lokale reservater for visse dyrearter, vil blive benyttet til at udforme regler med baggrund i erhvervsmæssige interesser.

I Danmark er hovedbestemmelserne samlede i naturfredningsloven og bygningsfredningsloven. Beskyttelsen af pattedyr og fugle findes i jagtloven. Nogle af de beskyttede formål værnes imidlertid også gennem anden regulering. Denne organisatoriske opbygning til administration af de forskellige bestemmelser er kompliceret, og koordinering af bestræbelserne for at fremme målsætningen kan volde vanskeligheder, bl.a. fordi kompetencen er fordelt over flere ministeriers områder, og fordi mange modstridende interesser må afvejes over for hinanden. Strukturen af fredningsorganerne er tillige præget af, at der ofte kan opstå spørgsmål om erstatning til private personer i forbindelse med gennemførelse af en fredning. Danmark er et ret tæt beboet land med stor udnyttelse af de naturgivne ressourcer til mange formål.

På denne baggrund har der i Danmark været et stærkt behov for et samlet overblik over problemkomplekset og for planlæggende og initiativtagende organer.

I Grønland er situationen på mange måder forskellig fra situationen i Danmark, og man har navnlig nu mulighed for at gribe ind med en regulering af udviklingen på så tidligt et tidspunkt, at problemerne endnu er forholdsvis enkle, fordi de naturgivne ressourcer er rigelige. Det er dog vigtigt at fremhæve, at byudviklingen allerede har medført, at byernes nærmeste omgivelser er udsat for utilsigtet og uønskelig landskabelig forringelse og dermed forringelse af borgernes rekreative muligheder.

Nødvendigheden af regler for beskyttelse af dyr og planter er måske i særlig grad en følge af de i klimatisk henseende ekstreme forhold, der kan med-